

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " — "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beigtatásért 80 kr.

Adó-reform.

Debreczen okt. 23.

Ez a szó rendkívül tartalmas, mert nem kevesebbet mint az állam-gazdálkodás legfontosabb ágának rendezését foglalja magában, hogy ez, egy szabad művelt állam feltételeinek megfelelően s a nemzetgazdaságban felállított eszménységet a gyakorlat minél inkább megközelítse; tehát ne engedjék magukat merev fiskális — finánc — érdek által vezéreltetni se a törvényhozás sem a végrehajtó hatalom és ennek közegei, hanem tekintsenek arra is, hogy az állam amidőn fenntartásának — a közgazdaságnak eszközeit, az állampolgárok vagyonából — magángazdaságból veszi, legyen önfentartó elemei iránt méltányos és igazságos, mert különben az állam miként kell, nem a fejlesztő rend és jogok tiszteletre méltó képviselője és védelmezője lesz — a polgárok szemében, hanem a zsarolás rendszerének megtestesülése, egy telhetetlen gyomor, mely mindent és folyton felemészti, a nélkül, hogy a tagoknak megfelelő vizsontszolgáltatást teljesítne.

Államnak, mely önállással és szabadsággal nemcsak dicsekszik, hanem valósággal bír is, a méltányosság és igazságosság biztosít erőt és önkéntes hódolatot bensőleg; kívülré pedig tekintélyt és tiszteletet. Sokkal erősebb fegyver ez, az önvédelemre és »nagyhata-

lom» az Államok tanácsában, mint az ismétlődő puskákkal és gyors ágyúkkal, füsttelen löporral stb. improduktív felszerelés, mert az olyan Államot a polgárok őszinte rajaszködése, forró hon-szeretete őrzi és megis védelmezi, netalán jöhető külső támadások vagy benső rázkódtatások ellen.

Sajnosan kell tapasztalnunk, hogy a mi Államunk e méltányosság és igazságossággal, lételemei, az állampolgárok megadóztatása terén, a kiegyezés óta sem bír; hanem ahelyett hogy az 1848-ki nagy törvények védelméért folytatott nemzeti harc elbukását követő törvénytelen kormány által vágott sebeket begyógyította volna; a közadózttatás-ügyben ennek rendszerét vette át és tette magáévá, fejtette tovább . . . a független állam feltétele — az állampolgárok jóllétének — ezen az államgazdaság eszközeit szolgáltató termékenyítő erőnek ápolása, öncél helyett, a »nagyhatalom« iszonyu árt követelő érdekeit — e kielégithetlen Molokhot szolgálta, amely miatt nemcsak nem enyhítette az abszolutizmus kora végtelen adócsavar-rendszerének szorítását, hanem mindinkább tökeletesítette, annyira, hogy aki élt az abszolutizmus ama korában és vissza tud tekinteni ennek borzalmaira, a Magyar Állam három évtized után gyakorlatban levő adórendszerében sem látja a szükséges méltányosság és igazságosság elvét szem

előtt tartottnak és még meg is való-sultnak.

A magyar Államban az adófizetők az 1849-diki nagy bukás, tehát félszázad óta vágyakoznak és várakoznak méltányos és igazságos adóztatásra. Tudják, hogy adószállítási Magyarországon lehetséges volna, ha ez, mint független Állam erőforrásait maga és magának használhatná ki; de Ausztriával oly közösségben, mint a milyenben most vagyunk, ez lehetetlen; tehát nem is számítanak adószállításra, hanem csak méltányosságra, igazságosságra és a mi amellettséges is, hogy mentessenek fel a bosszantó és túlterheléssel járó zaklatásoktól.

A képviselők közt talán egy sem volt olyan, a ki választás előtt mondott program beszédében meg ne tapogatta volna választói szívét, mert érezte, hogy ez érdeken lázasan dobog minde-niké. Nem voltak tehát fukarok az ígér- getésekben. De mindazok nemcsak be nem váltattak, sőt új adótalálmányok által a financia szakemberei, az adócsavar működését fokozva, adórendszerünket, a polgárok megélhetési feltételeit veszélyeztetve, hovatovább kétségbejuttat- ták. A törvényhozó testületben a kor- mány többség minden új adójavaslatot készségesen megszavazott.

Most . . . Elámulnak a magyar adó- zók. A pénzügyminiszter maga jelenti ki, hogy adórendszerünk hibás és refor- málásra van szüksége és ő reformálni

Két névtelen vértanu.

— A «Debreczen» eredeti tárczája.

I.

Csillagtalán sötét éjszaka! Egyike a legszomorubbaknak, mely e sok csapással és keserűvel sújtott városra ráborult, 1849. aug. másodikán a debreczeni csatának éjszakája. Csendes, néma az egész város, mint egy temető. Mindenkinek van siratni valója, min- denkinek van gyászolni valója. Hisz a közös nagy halottat, a magyar szabadságot most ter- ritik ki a ravatalra, most készülnek szomorú- ságos temetésére.

Az orosz katonák őrzárata egyhangú lép- tekkel vonul végig a sötét utcákon. A zord alakok töltött fegyvereket szorongatnak, pedig nyugodtan teljesíthetnék a szolgálatot fegyver nélkül is. A gyász, a keserűség lefegyverzett már mindenkit. Az acél izmok lankadtak, az erős karok lehanyatlottak. A ki látta a ma- gyar hadsereg egyik legdicőbb tábornokát menekülni, fényes kíséretét szerte zülleni, nincs kedve a harczhoz — nincs kedve az élethez.

A kollégium egyik szűk szobájából hal- vány mécs világ vetődik ki az utcára. Ket fiatal diák néz csüggedten, mereven a gyertya- kanócába. Ők is úgy gondolkodnak, hogy hiába a karban az erő, a szívben a bátorság — most már mindennek vége van.

Az egyik, az idősebbik tenyérbe hajtott fővel busan néz maga elé. A másik arcát az asztalra hajtvá zokog keservesen.

Mit siratnak?

Hejh de nagy keserűséggel tud erre fiatal szívük megfelelni.

Siratják a lancravert hazát, az eltiport nép millióit, a zsarnok gazságát, aljasságát, a magyar nemzet reményének elmulását.

Hiszen honvéd volt mind a kettő.

Az első szóra atillával cserélték fel a tógát. Az egyik, az öregebbik Berzencey Pali, kit Szatmárvármegyében egy kis faluban öz- vegy édes anyja és testvérei varnak, a Mik- lós huszárok csapatába állott be, a másik Lányi Imre, hajlamát követve tüzér lett.

Berzencey Pali rohant bátran csatáról csatára. Rajta magyar rajta . . . vágta, ap- ritotta az ellent. Kadvencez lett hamarosan a fővezérnek. A másik Lányi Imre, mint va- lami mérnökari iskolát végzett tudós ren- delkezett ágyu ütege felett s ha célzott, csak úgy vágta a rendet a kétfejű sasos lobogó alatt ágyu tekéje.

Küzdelmüknek — de százezrek küzdel- mének most már vége. A trombita szó nem hívja a huszart többé rohamra, az ágyu dőrej nem lelkesíti Lányi Imrét, hogy pompás lö- vésével elnémitse az ellenség ágyuit.

Véletlenül szemtanui voltak a debreceni csatának. Lányi Csucsá közelében sebetka- pott, a debreceni kórházba hozták be ápolni.

Julius végén már lábbadozó volt s így érte- it a csata. — Behuzódott a kollégiumba, régi coetusában várta sorsát.

Berzencey Pali a fővezér, Görgey küldte valami izenettel Nagy Sándorhoz. Nem ad- hatta át az izenetet, mert már akkor javában folyt a csata.

Az első pillanatban beakart rohanni az ellen-ség kellő közepébe. A város végén jó lelkű civis asszonyok ráogatták le lováról. Akkor már hallatszott a futó magyar sereg moraja. Veszve volt minden. A végső el- keseredésben élet ösztöne azt sugta, ma- nekül- jön. Visszafordult s bevágatott a kollégium nyitott kapuján.

Fejtelenség, zürzavar uralkodott ott is. Észre sem vették érkezését. Lovát szabadon bocsátva rohant a kunyhók felé, egyiknek aj- taját szinte beszakította.

Vissza tántorodott. A szoba közepén ke- resztbe font karral állott egy halvány ifju. Ránézett, aztán hatalmas kiáltással keblére ölelte:

— Imre, Imre, mindennek vége van!

Lányi Imre felismerve pajtását, csöndes mosolylyal felelt:

— Látod, én így várom a halált, amely pár pillanat alatt bekövetkezik. Berzencey Pali egy pillanat alatt visszanyerte hideg vérért.

— Igazad van — szolt. — Ha tizenöt csatában nem féltünk az ellentől, most az istenítélet napján nem fogunk remegni.

za

zi és
dazonkat,
mü
a

el.

sziteleti
ismerő
okirat.

Fluidja

turista
fluid.Eredményesen
használatra turis-
táknak, kerékpár-
sok és lova lók
által nagyobb
erőt adó és erő-
sítőre és erő-
gyűjtésre.1/2 palack
ára 60 kr.

a valódi.

tarban.

G.

Bécs mellett.

mben

tnek.

lag

onos ár-

ki, sőt

asit, mit

tömeg

árakban

12 kr.

25 kr.

feljebb.

feljebb.

szeskedünk

Fiai

fogja! Lukács finansz-miniszter teszi ezt a kijelentést és adja az ígéretet. . . az a miniszter, a ki a bukott Bánffy-kormánytól a legkevésbé rokonszenves, legkevésbé bizalomgerjesztő tagként átörökölve maradt vissza a »jog, törvény és igazság« jelszavakat zászlójára irt Széll-kormányba. . . Elhihetjük neki, hogy igaza van. Ő ismerheti legalaposabban a hibákat azon gépezetben, amelylyel működik. Kedvünk van elhinni, el is hisszük, hogy tudja reformálni az adórendszert és akarja is. Várjuk el s őszintén óhajtó várakozásunkban szorítsuk most az egyszer háttérbe a felnyomakodó kétségeskedést: »Timeo Danaos et dona ferentes.«

De egyszersmind adjuk tudtára azt, mit várunk mi az adórendszer javításától, hogy »i. i. 1. a polgárok megélhetési alapját tevő tételeket szükséges kiméletben részesíti; 2. az általa hangoztatott progresszív adóztatást úgy alkalmazza, hogy ez a pártszolgálat jutalmazását kizárja; de a jövedelem eltagadását is lehetlenné teszi; végre tufeszítéssel nem nyit utat netalán bekövetkező retrograd lépésre, a szorgalom és tevékenység hanyatlására; 3. fikszirozott adókulcsal, a mikor minden adózó polgárt bizonyosságba helyez adókötelezettsége mértékére nézve, egyszersmind kizárja az adókiadó önkénykedését; 4. a mi a méltányosság és igazságból folyik, s a kötelezettség ismeretéből következtethető, hogy a megnyugtató adófizető, állampolgári tartozásának készségesen meg is akar felelni: megszabadítja az adófizetőket a felesleges zaklatásoktól, a késedelmi kamatok és végrehajtási költségek nyomasztó adóptlékkeitől, melyek mostanában amellet, hogy az adóbehajtó közegek kapzsiságának szolgáltatták ki az adófizetőt, gyűlö-

letesebbek is voltak, mint maga az adózás is; 5. az adózás tömérdek ágazatát, amelyek egy és ugyanazon adótárgy többszörös megadóztatásával jártak, redukálja, egyszerűsítse, amint ez jóra való adórendszerben megkívánható stb. stb.

Ha a t. pénzügyminiszter Ur, adóügy-reformátor hálás szerepére vállalkozott, nem irigyeljük dicsőségét, sőt szívvel-lélekkel hozsánát kiáltunk elébe. Nagyon eljött az ideje, hogy e zsebbevágó ügyben történnék valami; de történnék alaposan államérdeket és a polgárok teljes megnyugtatót kielégítőleg. Ha ez Lukács p. ü. minisztertől származik, a ki csakugyan leginkább ismerheti a hibákat és a javítási eszközöket: annál jobb. Az államkormányt vezesse már egyszer nem merő fiskusi szempont, hanem a mi feladata: állam és a polgárok kölcsönös érdekének a kiegyeztetése — finansziális téren is. Elvárjuk!

— a —

Debreczen, október 23.

A dunamelléki ev. ref. kerület közgyűlése. A dunamelléki ev. reform. egyházkerület gyűlése szombaton délelőtt kezdődött meg a kálvintéri református templomban.

A gyűlésen Szász Károly püspök és Szilágyi Dezső főgondnok elnökölték. Szilágyi Dezső főgondnok délelőtt 10 órakor nyitotta meg a gyűlést.

A gyűlés ós jó szokás szerint énekkel és imával kezdődött, melyek elhangoztával Szilárd Áron egyházi főjegyző olvasta föl az új világi főjegyző és a két tanácsbíró megválasztásáról szóló jegyzőkönyvet. Világi főjegyző tudvalevőleg Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter lett, tanácsbírók pedig: dr. Nagy Dezső ügyvéd és Tisza István gróf. Ezek mindjárt letették az esküt.

Főolvasták ezután a lelkészvizsgáló-bizottság jelentését, a melyből kitűnik, hogy heten állottak ki sikerrel az első papi vizsgálatot. Ezeket Szász Károly püspök maga elé

II.

Reggel nagy katonai parádét rendezett az orosz tábornok. Tudja az ég mifele orosz ünnep volt. De meg a tegnapi diadalt is meg kellett ünnepelni. A festői ruhájú cserkeszek, kozákok négyoszögbe voltak állítva a nagytemplom előtt. A négyoszög közepén az orosz pápa misézett, körülötte állott a tábornok kíséretével.

Felzendült az orosz hymnus. Isten tartsd meg a czárt. Száz és száz üdvölvés követte a gyűlöletes hangokat, melyek szívébe találtak a meggyötört polgároknak.

Kopott fekete tógában végig nézte a czeremóniát Berzenczey és Lányi is. Ott állottak a nagytemplom mellett. Szemükből a gyűlölet és düh cikázott.

Most érezték csak, mennyire tehetetlenek a hatalmas zsarnokkal szemben, s mily keserű a végleges bukás.

Lányit nem győzte csitítani Berzenczey. Az ifju meg most is lázálomban volt. Minduntalan a katonák közé akart futni, hogy lerántsa a lováról a zsarnok személyesítőjét Nikolajevics tábornokot.

— Eressz, eressz — nem birom tovább!
— Szerencsétlen — sugta fülébe Berzenczey — elveszünk mindketten! Eonél szebb halált is találhatunk!

A fiu gondolkozni kezdett. . . Igazad van mondta azután! Szebb halált is találhatunk. Olyant, a mely esetleg használhat szegény, meggyalázott magyar hazámnak!

Menjünk gondoljuk róla.

A kollegium öreg szolgája — mikor hazatértek azzal fogadta őket, hogy ma este Niko-

szólította s rövid beszédben figyelmeztette őket az egyház iránti hűségre és engedelmességre azok iránt, a kiknek őrizete és vezetése a' a kerülnek.

A lelkészvizsgáló bizottság jelentésével kapcsolatban egy főlebbezés is került tárgyalás alá. Egy fiktal segédlelkész elkészve adta be a lelkészi vizsgálatához megkívántató irásbeli dolgozatát s ezért a bizottság azt indítványozza, ne vegyék dolgozatát figyelembe és a gyűlés ez értelemben könyörtelenkedett.

Majd Szász Károly püspök terjesztette elő évi jelentését. Ennek elején megemlékezett a lelkész-fizetések kiegészítéséről szóló törvényjavasla ról s konstata, hogy semmi akadályba nem ütközött a törvény végrehajtása. Jelentése további folyamán részletesen foglalkozik a kerület egyes egyházainak állapotával, melyet kielégítőnek talált. De kénytelen megemlékezni az árnyékoldalról is. Legszomorubb jelenség az, hogy káplánokban, azaz segédlelkészekben mindig nagyobb hiány mutatkozik, sőt még azok a segédlelkészek is, akik va ahol segédlelkészi állást töltenek be, nagybárá anyagilag jobban dotált állások után néznek s így elmennek tanítóknak, középiskolákban helyettes- vagy segédtanároknak. Ezután a mult év halottjairól emlékezett. Megemlékezett végül az előkről is, vagyis az egyházkerület új beválasztott tisztviselőiről. Cseh Ervin horvát minisztert a baranyai egyház gondnokává választotta (Éljenzés), az egyházkerületi gyűlés pedig a tavasszal Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minisztert világi főjegyzőnek (Éljenzés), Tisza István es dr. Nagy Dezsőt pedig tanácsbíróknak választotta meg.

A püspöki jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Szász Károly most a lelkész-avatásokról tett jelentést. Az idei lelkész-avatásra, a mely tegnap délelőtt történt a kálvintéri ref. templomban, összesen 8 lelkész jelentkezett.

Tudomásul vették.

Szót s Farkas, a theologiai akadémia igazgatója terjesztette elő ezután a theologiai akadémiát 1898/99 tanévről, valamint a theologiai konviktusról szóló jelentést s indítványozta, hogy mint régekte tették, egy-két éven át tartsanak gyűlést ismét a hívek körében a konviktus czéljaira.

lajevics tábornoknál nagy lakoma lesz. Az orosz katonák feltörték a kollegium pinczéjét; két nagy hordó tokaji bort szállítottak a tábornok szállására.

Megvillant a két fiu szeme.

Itt az alkalom. Az egész tisztikar uszni fog az örömmámorban. A tábornok szállását őrző katonáknak is jutni fog a jóból. Be lehet szépen lopózkodni a gaz ellenfél szobájába, ott azután elbánnak vele. Nem is beszéltek sokat a tervről.

Az élet nem nagy szerepet játszott egyiknél sem. A bosszu gondolata lelkesítette őket, s szinte vidáman várták az éjjelt.

III.

A Czegléd-utca egyik emeletes házában, mely ma kincstári épület, ütötte fel tanyáját az orosz tábornok, Nikolajevics. A debreczeni diadal megünneplésére fényes estét adott, melyre az összes tiszték hivatalosak. Magyar cigány nótája közben — kit kancsuka ütésekel kényszerítették a muzsikára — vigan isszák Tokaj gyógyöző borát s éltették a hatalmas czárt, kinek dicsősége elmulthatatlan.

Éjfelen túl jár már az idő, mikor a nagytemplom megett két alak suhan el. Egyenesen a Czegléd-utczának tartanak. Megállanak az előtt a ház előtt, a honnan vidám muzsikaszó hangzik ki.

Berzenczey és Lányi voltak! Megérkezünk, suttozja mindkettő egyszerre!

— Még nagyban folyik a vigalom — suttozja Lányi!

— Isznak a nyomorultak — feleli Berzenczey. — Halotti torunkat ünneplik. Oh csak belé fojthatnám mindegyikbe gaz lelkét!!

Egy szalmaágy állott a fal mellett, reáültek s beszélgetni kezdtek.

Tavolról, majd nemsokára egész közletről hallani lehetett az orosz diadalmas sereg moráját. Egyszerre a kollegiumban is nagy lett a zürzavar. Ajtócsapkodás, futkosás, hangkhaosz ütötte meg füüket. Egymást átkarolvá várták a végzetet.

Csodálatos — nem kereste őket senki. A zaj elmúlt, s úgy szürkületkor az iskola öreg szolgája nyitott ajtót reájuk s jelentette, hogy az oroszok az egész városban rabolnak, a kollegiumot azonban nem bántják. Megtiltotta ezt Nikolajevics Szvetozár tábornok. (Az Ist-n büntesse meg hetediziglen — dörmögte úgy fogai közt.) Nyugodtan lehetnek az urak. — Hanem hogy valami baja ne legyen Berzenczey urnak, itt hozok egy tógát, öltse fel. Ezt a huszarmondurt meg elégetem.

A régi diakköntösben virasztottak azután egész éjszaka. Elsiraták ki tudja hanyadszor a haldokló hazát, a köny árja nem fogyott ki szemükből.

Éjfél után lázas álomba merült Lányi. Berzenczey virasztott. Nézte a fiu sovány, lázgyötört arcát s mikor látta, hogy ezt a lelkes fiut hogy megtörte a sok szenvedés — elérzékenyedett, s egy csókot lehelt homlokára.

Lányinak lázas álma volt. Forgott jobbra-balra. Berzenczey virasztott egy ideig, aztán őt is elnyomta a fáradság.

Kétségbeesett sikojra ébredt fel. Lányit látta az ablak előtt, a mint reszkető kezekkel kitérta s szinte eszméletlenül kiáltozott a néma éjszakába:

«Verje meg őket a magyarok istene!»
Nem tudott belenyugodni a balsorsba.

A közgyűlés a jelentéseket és a költségvetést tudomásul vette, az indítványt pedig a magáévé tette.

S z a s z Károly püspök annak szükségét jelentette be, hogy egy német énekeskönyv is szerkesztessék.

A közgyűlés S z i l á g y i Dezső elnök indítványára a német énekeskönyv szerkesztését Szasz Károly püspökre bizza, a ki aztán az összeállított énekeskönyvet egy általa összehívandó szakértekezlet elbírálása alá bocsátaná:

A horvát zsinati törvényeknek magyarra, a magyar zsinati törvényeknek horvatra való fordítása foglalkoztatta ezután a gyűlést.

S z a s z Károly azt mondja, hogy a kérdést az egyetemes konvent elé kell terjeszteni. Külömben megjegyzi, hogy a kérdés már a konvent előtt van, mely érintkezésbe is lépett már a horvátországi ref. egyházzal.

Más tárgya a közgyűlésnek nem lévén, megáldapították a további közgyűlés programját. A közgyűlés valószínűleg csak szerdán, esetleg csütörtökön ér véget.

S z i l á g y i Dezső elnök a közgyűlést berekesztette.

A király itthon. A király tegnap d. u. 2 órakor látogatást tett Bencur Gyula műtermében és megtekintte az elhunyt királyné arcképét, melyet Ferenczy Ida számára rendelt meg a művésznél. A király meghatottan nézte a képet, majd így szólt: Kitűnően sikerült. Valóban a megszólalásig hü. Igen megvagyok elégedve. Majd megnézte Schlauch arcképét és azt a képet, amikor a király 1896-ban az országgyűlés két küldöttségét fogadta. Schlauch arcképére megjegyezte, hogy igen találó. Mikor a művész megjegyezte, hogy ez még csak vázlat, így szólt ő felsége: Pedig azt gondoltam, hogy a fej már egészen kész. Majd újra visszatért a királyné arcképe elé és hosszan nézte. A hódoló bemutatás vázlatára megjegyezte, hogy az egyes alakok már is felismerhetők. — Innen elhajtattott Ő Felsége a Royal-szállóba az agancs kiállítás megtekintésére, a hol Eszterházy Mihály gr. és Nádasdy Ferencz szolgáltak felvilágosításokkal.

Néppárti népgyűlések. Az országgyűlési néppárt f. hó 29-én d. e. 11 órakor a vágvecsei kerületben — Tornóczon népgyűlést tart. A gr. Zichy J. elnöklete alatt tar-

tandó gyűlésen beszélni fog az egyházpolitikáról S z e n t i v a n y i Károly; a néppárt parlamenti működéséről Dr. M a j o r Ferenc, a néppárt feladatáról S á n d o r f f y Nándor.

Ugyancsak f. hó 29-én Kezdi-Szentléleken is lesz néppárti népgyűlés, melyen gr. Z i c h y Aladar, M o l n á r János és K á l m á n Károly orsz. képviselők fognak szónokolni. A gyűlésen való részvételre a környékbeli falvak lakóit is felhívta a néppárt orsz. közp. irodája.

Munkás gyűlések. Hat munkás gyűlést tartottak tegnap a fővárosban, melyeknek napirendjén a munkás betegsegélyező pénztár ügye, és az állami munkaközvetítés volt. Az építő munkások d. e. 10 órakor a Király-u. 47 sz. a. vendéglőben gyűléseztek, hol Fleischman-Andor beszélt a főváros által kidozozott munkarend ellen. A s z o b r á s z o k gyűlése este 9 órakor volt a Kerepesi-ut 79 sz. a. Kiss Sándor volt a gyűlés szónoka. A t a p é t a munkások gyűlésén Steinberger Sándor beszélt. A Király-u. 21 sz. a. tartott gyűlésen, továbbá a kovácsok és lakatosok gyűlésén az ipart. és betegs. pénztárak ügyét vitatták meg. Rendzavarás nem történt.

Clary gróf tegnap d. e. 10 órakor felkereste Szell Kálmant a min. elnöki palotában és onnan a királyi palotába hajtattott. Ő felsége tegnap d. e. kihallgatáson fogadta Clary gróft. D. u. 2 óra 20 perckor visszautazott Bécsbe.

KÜLFÖLD.

Az osztrák parlamenti viszonyok.

A megörömt elnökválasztások, habár a németek vereségét — de nem egyszersmind a szlávok teljes győzelmét jelentik. Ezek ugyanis elnökke a detszláv F e r j a n c s i c s o t, nem pedig a lengyel P i e n t á k o t akarták. A román nemzetiségű L u p u l a elnöksége — meg talán mindkét félre — németekre és szlávokra nézve váratlan. Ez eredményben a csehek a többség meghatározását látják a kisebbség előtt s méginkább fokozzák a harc tüzet.

A Reichsrath holnapi — keddi — ülésén kezdődik a kormány nyilatkozata feletti vita, a melyet 3-ik pontnak tűztek ki napirendre. A vitához tegnapelőtt nem kevesebb mint 63-an jegyeztették elő magukat.

Halvány világosság derengett a szobába. A szoba közepén egy asztalra hajva fejét aludt egy katona.

— Először ezzel végezzün — suttogta Lányi. Berzencey nem válaszolt, hanem jó huszár kardját két kézre fogva, óriási csapást mért a szundikaló katona fejére.

A c-apas talalt. A katona szó nélkül bukott a padlóra. És talán ez okozta azt, hogy a két fiu terve nem sikerült.

A katona esésében magával rántotta az éjjeli lámpást, mely esőrömpölvé hullott szét. A zajra kinyílt a szomszéd szoba ajtaja. Nikolajevits tábornok házi öltözetben, karddal kezében jelent meg az ajtóban.

Hata megett 3—4 kiváncsi tiszt feje tünt fel, kik bent kártyáztak a tábornokkal.

Ki az? — kiáltott ki oroszul a tábornok.

A két fiu szemét egy pillanatra megvakította a szobából kiözönlő fény. De a másik percben mindkettő visszanyerte lélekjelenlétét a kétségbeesett ordítással rohant a tábornokra.

A tábornok hátrált. Ez alatt a tiszték is fegyverre kaptak, az ablakon keresztül fel-lármázták az őrséget.

Mi lett a vég? Lányi és Berzencey orosz dsidáktól át-szurva holtan terültek a földre.

Utolsó szavuk volt: »Szegény eltiport hazánk!«

Ez a két nevtelen vértanu szomorú története.

Sipos Béla.

Az összes ausztriai lapok élénken kommentálják a pénteki ülést és az elnökválasztásokat. A cseh lapok győzelemnek tartják a választást, a baloldaliak azonban nem tekintik éppen vereségnek a tegnapi történeteket, de kijelentik, hogy a tegnapi nap a helyzet tisztá képét teremtette, mert bátorítólag hat a balpárt tagjaira, hogy ezental is heves küzdelmet kell folytatniok a katolikus néppárttal szemben.

Prágából a Narodni Listy okt. 21-iki számában a következőket írja:

Ugy látszik, hogy a kormány még mindig abban a vérmes reményben ringatózik, hogy a delegáció megválasztását já szva fogja keresztül vinni, a parlamentben és hogy a cseh nép képviselői nyugodtan fogják nézni azt, mint szavazzák meg a többi pártok azt az állami szükségletet, a melyre Clary grófnak politikai létfentartása vegett szüksége van.

A lap azt mondja, hogy ver helyett viznek kellene folynia a cseh nép képviselőinek ereiben, ha ez Clary grófnak, oly könnyen sikerülne.

Franciaország.

A francia hadsereg nem tud belenyugodni azokba a rendszabályokba, amelyekkel a Waldec-Rousseau kormánya megörvendeztette a polgári Franciaországot. Egyre-másra tüntetnek a re-publika és különösen annak feje: Loubet elnök ellen. Legtöbb Chaions sur Saoneban egy gyalogos hadnagy a korcsmában e szavakkal kért egy pohár sört a pinczertől:

— Loubet, un boc!

A tréfa nagyon tetszett a többi tisztnek, de kevésbbé Galliffet hadügyminiszternek, a ki szigorú vizsgálatot indított és törvény elé állítja az állam fő megsértőjét.

Olaszország.

Az olasz kamara szocialista csoportja elhatározta, hogy az új ülésszakban folytatni fogja az obstrukciót. Pelloux miniszterelnök tehát nem ért célzt a kamara elnapolá-ával. Ellenzéke most csak dühösebb lesz, mint ennek előtte volt.

A délafrikai háború.

A burok Natálban Glencoe mellett csatát vesztek, a melyet az angolok nagy csatavesztésnek hisznek. Ugy látszik e csatavesztés oka, a buroknak eddigi győzelmeikben erejük tubecsülése s a mi ezt követni szokta ehirtelenkedett vökrmerő támadás.

A csata körülményei:

Ezelőtt körülbelül egy héttel történt, hogy a burok egyesültek az oranzsiakkal s megkezdték a rendszeres hadműveletet az angolok ellen. A Laing's Necken at Natálba indult bur főtábor, a melyet Joubert fővezér vezetett, Newcastle megszállása után két rézre oszlott; az egyik sereg, a nagyobbik, keletnek tartott, hogy elfog alja felső Natál ket legerősebb hadi pontját, Glencoe és Dundee várát; ez a sereg körülbelül kilenczezer burt számlált s soraiiban nem volt sok az oranzsi. A másik sereg az oranzsiakkal megerősödvé, Ladysmith elé vonult. Hogy melyikkel ment Joubert, a fővezér, nem tudni. Ladysmithet White parancsnokló tábornok védte, míg Glencoe és Dundee védelme Symons tábornokra volt bízva; az első helyen pedig négyezer főből állott az angol tábor. Ugy volt tervezve, hogy a burok egyszerre támadják meg mind a három helyet s hogy egyi angol sereg a másikkól ne tudjon semmit a burok Ladysmith és Glencoe között szétrombol-ak a távirót, Ladysmithet azonban még nem támadták meg, mert csapataik, a melyeket a közeli vidékek kikémlésére küldtek, még nem egyesültek a város alatt. Glencoe és Dundee ellen azonban megkezdték a támadást egy hegyről, a mely a városok fölött fekszik. Korábban reggel megszólaltak a burok ágyuk, összesen csak öt ágyujok volt, a buroknak, nem csekély meglepetésére a dundeei és glencoei tábornoknak. Symons tábornok Glencoeből tizenhárom ágyut irányított a burok felé s rövid idő

A nyitott ablakon kihallatszik a társaság vig kaczaja, hangos beszéde. A két fiu megházdik az udvar kötörmelekei között s várja a mulatság végét.

Egy utolsó hurrráhriadal s a vendégek oszladozni kezdenek.

A két fiu remegve áll fel a kőhalmaz mögül s figyelni kezd.

Lélekzetet visszafojtva állanak egy fél óráig, míg csend lesz a tábornok szobáiba.

Most már az a kérdés: hogy jussanak a szobába? Ket feljárója van a folyosónak. Vajjon van-e mindkét oldalon ör?

Berzencey merész lépésre határozza el magát. Csuszva közeledik a kert felőli lépcsőhöz. Eletveszélyes kísérlet. Ha eszre veszi az ör — lelővi.

De mit veszthet már ő, ki ily merész tette határozta el magát?

— Semmit!
— Hát ahagyva Lányit, isten nevében ment előre.

Még két másodperc, — egy másodperc — szabad a feljáró — ör csak a tulsó oldalon van!

Ugyanazon uton visszakuszik Lányihoz, s fülebe sugja:

— Itt a kard?

— Itt!

— Hát a kés!

— Az is!

— Akkor mehetünk! Lassan mint a gyík csusztak egymás mellett a lépcsőkön fel egész addig az ajtóig, hol a tiszték eltávoztak.

Isten segits meg — rebegte Lányi — s benyitott az ajtón.

velmeztette
ngedelmes-
és vezetése

elentésével
ült tárgya-
ésve adta
ntató irás-
zt indit-
elembe és
kedett.

x terjesz-
megem-
séről szóló

semmi
végrehaj-
észletesen

nak álla-
De kény-
is. Leg-
lanokban,
bb hiány
készek is,
ltenek be,
t állások

nak, kö-
naroknak.
szett. Meg

s az egy-
ról. Cseh

z egyház-
Hegedüs

világi fő-
es dr.

alasztotta

tudomá-

sz-avata-
avatasra,
álvin-teri

jelent-

akadémia

heológiai

t a theo-

indítvá-

két éven

örében a

esz. Az

inczjét;

a tábor-

ar uszni

szállását

Be lehet

obájába,

beszéltek

tt egyik-

tte őket,

ázában,

tanyáját

breczeni

adott,

Magyar

ütesek-

vigan

a hatal-

n. A nagy-

yenesen

nak az

sikaszó

gérkez-

om —

eli Ber-

ik. Oh

lelkét!!

alatt elhalgattatta a bur ágyukat. Aztán kivényelte seregét a síkságra, innen is folyton lövette a bur táborát. A burok ezt a tüzet már nem aliták ki s a hegy oldalán levő erdőbe hátráltak. Symons tábornok erre ezredével rohamban hegyen temetett s néhány órai elke-eredett véres csata után elfoglalta a hegyet a bur agyukkal együtt. A burok hőiesen harcoltak s valami háromszáz angolt öltek meg, az ő veszteségüket még nem lehetett megállapítani. Mennyi bur harcolt Symons tábornok harom ezer embere ellen, biztosan nem lehet megmondani. Az ütközetről érkezett hivatalos jelentések szerint az ostromoló sereg négyezer főből állott, míg más ötezer a közelben volt sietett már Glencoe felé. Ugy látszik azonban, megkésétt, mert mire odaért, a csata sorsa el volt döntve s az első bur sereg is elmenekült.

A glencoei csata volt a burok első nagy és érezhető veresége. Lesz-e hatása a csatának a háború további sorsára, nem tudni; de valószínű, mert azt mutatja, hogy a Natálban levő angol csapatok még így további segítség nélkül is elég erősek arra, hogy a burokat megverjék. A nehézség az angol tüzéséggel a burok nem tudják kiállni a harcra; ott, ahol szemtől-szembe, embernek ember ellen kell harcolni, a burok elsőbbségben vannak, de ahol nyit, nagy ütközetet kell megküzdeni, előre kidolgozott stratégiai terv szerint, ott a burok elmaradnak. A vereség híre mindenesetre el fogja kedvetleníteni a délre operáló bur sereget is, amely szintén támadásra készül Ladysmith ellen. Ha a burok itt is elvesztik a csatát, akkor Natálban leáldozott a szerencsésállaguk, mert az angolok nem engedik őket újra egyesülni. Ha meg hozzá Durbanból megérkeznek az indiai s egyéb segítség csapatok, a burokat elvesztetteknek tartották. A glencoei csatában elvesztették az ágyút, a mi pedig rájuk nézve igen nagy veszteség, mikor Natálban mindössze 30 ágyújuk van. Azonkívül a burok nem elég körültekintők és tapintatosak. — A nyugati harctéren is ezert estek az angolok kelepczéjébe, a kik melint-aknak aztak Mafeking körül s a fölrobbant melint ezerötszáz burt ölt meg. (?) Erről a katasztrófáról újabb részletek nem érkeztek, a minék az oka különben az, hogy Mafekingből táviratozni semmerre sem lehet s lehetséges, hogy a katasztrófa nem is volt oly nagy, mint a milyennek a Londonba érkezett hírek festik és pedig minden ellenhírek dacára a burok elfoglalták.

Angliát a háborun kívül természetesen alig érdekli valami. De Oroszországra nagyon figyelnie kell, a hol a burok érdekében megindított mozgalom már tettekben is készülő kifejezést nyerni. Orosz egészségügyi csapatokat akarnak elküldeni Transzvába — s toboroznak már a burok számára az önkénteseket talán önkéntesek címén küldik a katonákat. Egy előkelő orosz újság fölveti az eszmét, hogy Oroszország és Franciaország egyezzen meg Németországgal s szabjanak határt az angolok terjeszkedésének. Egy másik orosz lap azt írja, hogy a hatalmak nem fogják megengedni, hogy Anglia Transzvált bekebelezze.

Londonban az még meg nem erősített hír kering, hogy a kormány a háború után Dél-Afrikában öt államból álló allamszövetséget akar alakítani Dominion of South Africa név alatt. A szövetséghez tartoznának a Föld, Transzvá, Natal, Orange és Rhodesia. A szövetség parlamentje Fokvárosban székelne. (Ez a hír, ugy látszik, arra van szánva, hogy enyhítse az iteleket az erőszakosság felett, amelylyel Anglia felidézte a háborút a „Délafrikai köztársaságok” önállóságának megsemmisítésére.)

Ladysmithből érkezett hivatalos távirat mondja: Lovasságból, tüzéségből és gyalogságból álló csapatok ma reggel 4 órakor Fichnek tábornok vezetése alatt elindultak, Madolis drieljébe Whitte tábornok később utánnuk ment. Hír szerint néhány katona megsebesült. Reggel az ellenség erejét 1000 emberre becsülték.

H I R E K.

* A rendkívüli közgyűlések városa.

Ez a jelző ilik most legjobban Debreczenre. Valóban rendkívüli közgyűlések városa ez. E hónapban már kétszer gyűlt össze eredménytelenül a törvényhatósági bizottság, hogy néhány birtokvétel felett határozzon, de mindig eredmény nélkül oszlott szét. E hó 28-raz azaz szombatra ismét rendkívüli gyűlést hívott össze a főispán. Ez talán majd véglegesen fog határozni a csegei Csávolszky-féle birtok megvétele felett. Szinte érthetetlen a bizottsági tagok közönyössége. Ez más városban nem fordulhat elő különösen akkor, mikor a bizottsági tagok jórésze meg van győződve, hogy manapság egyedüli biztos vagyona a föld. Kiváncsian várjuk, hogy hány bizottsági tag jelenik meg a szombati közgyűlésen s nem fog-e elnöklő főispánunk újabb határidőt kitzúzni a szavazások megejtésére.

* **Zenekedvelők köre.** A zenekedvelők köre tegnap d. u. 5 órakor a zenepalotájának első emeletén az igazgatósági teremben gyűlést tartott Simonffy Emil elnöklete alatt. — A kör fölbuzdulva a múlt idény hangversenyeinek sikerén, lelkesedéssel határozta el, hogy az idényben is rendez hangversenyciklust s elköveti a lehető, hogy Debreczenben föllendítse a zenei életet és folytatja eddigi kulturális misszióját, melynek célja a Debreczen művelt közönsége körében minél inkább meghonosítani a mesterzenét. Megválasztották a hangversenyek rendező bizottságát, melynek Simonffy Emil elnöklete alatt tagjai: Kenézy Gyula dr., Kövy Lajos, Márton Imre, P. Nagy Zoltán, Steinacker Sándor és Tüdös Sándor. A tegnapi gyűlés elhatározta, hogy az idényben négy hangversenyt rendez, gazdag, változatos programmal. Örvendetes tudomásul szolgált azon jelentés, hogy a hazai és külföldi művész-koloniák leghiresebb tagjai közül többen nyilatkoztak, hogy hajlandók volnának Debreczenben hangversenyezni. A közönség támogatásának mérvétől függ, hogy a rendező bizottság a művészek közül kiket hozzon a debreczeni koncertekre. Az a terv is felmerült, hogy a budapesti és bécsi koncertek csillagait ide is elhozzák.

* Hol lakik a braganzai herceg?

Nem az új lovassági laktanyában, a mint azt irtuk, hanem egyik derék polgártársunk Harrangi Sándor Hatvan utcai házában. Itt béreltek ki számára pompas lakást. Ott lakik szolgaszemélyzete is. Harrangi Sándornál lesz alkalma a fiatal hadnagynak minden jellegzetes magyar szokást megismerni. Hiszszük, hogy ez a magyar szellemet meg erősíti benne.

* Az alsó-szabolcs hajduvidéki ev. ref. egyházmegyei tanító testület f. év

október 13-án délelőtt 9 órakor, H-Nánáson tartja rendes közgyűlését. Táragsorozat: 1. Megnyitás. 2. Tisztviselők s egyesületi képviselők beszámolója, kapcsolatban javaslat a „Tanítók haza” ügyében. 3. A népiskolai vizsgák anyaga és módja. Vitatétel. Előadó: Munkácsy Sándor h-b ö s z ö r m é n y i tanító. Népiskolai szövet és rendtartás. Vitatétel. Előadó: Kóti Jeremiás h.-hadházi tanító. 5. A szocializmusról. Értekezés Bán G za h.-nánási tanítótól. 6. Humoros felolvasás a nevelés köréből. Tartja: Szabó Kálmán b.-ujvárosi tanító. 7. Indítványok. 8. Alapszabályszerű intézkedések.

* **Az angol club theaestélye.** Tegnap tartották második theaestélyüket az angol club tagjai. Az estély felolvasással volt egybekötve. Krampéra János Mark Twaintól olvasott fel humoros rajzot. Sebesi B. Vilmos igazgató az amerikai színészeletről tartott rendkívül érdekes szabad előadást, majd Komlóssy Miklós tartott humoros felolvasást. — A műsor legérdekesebb pontja Széll Farkas kir. táblai tanácselnök szabad előadása volt, a „The ride of the Sphinx,” a „Sfinx talánya” cz. tárcza alapján, mely az „Illustrated bits” cz. angol folyóiratban jelent meg. A valóban szép jövőjű club minden szombaton tart hasonló összejövetelt.

* **A „Debreczeni Ellenőr” téved.** A D. E. mai számában a Vidék című rovatban oly újdonság látott napvilágot, melynek nincs értelme. Közérdekű voltánál fogva kötelességünknek tartjuk azt kiigazítani. Dr. U. Szabó Lajos bősziroményi városi bizottsági tag indítványára elhatározta H.-Bősziromény városa, hogy gr. Batthány Lajos arcképét gyűlésterme számára megfesteti. Szabó Lajos dr. tehát nem sámsomi, szoboszlai, vagy földesi bizottsági tag, a mint azt az Ellenőr híréből olvasni lehet, hanem bősziroményi. A hazafias tény regisztrálása a hely megjelölése nélkül értéktelen.

* **Téli iparos tanfolyam.** A kőműves és ácsmester urakat tisztelettel kérem, hogy azon tanonczaikat, kik az 1899-ik év folyamán léptek iparos pályára, utasítsák, hogy a november hó 1-én megkezdődő tanfolyamra beiratkozás végett haladéktalanul jelentkezzenek a Barcsay-féle házóál Csapó utca 33 sz. az igazgató irodájában. Dóczy Gedeon, ip. tanonczisk. igazgató, Debreczen 1899. okt. 22

* **A budapesti protestáns lap Wolafka ellen.** Debreczen városában tudvalevőleg működik egy Páli Szent Vincze nevű egyesület, mely alítólag felokozeti különbség nélkül segíti a szegényeket. Az egyesület élén Wolafka püspök áll, ki tudvalevőleg minden lelkiismeretfurdalás nélkül halász el egy-egy református lelket — ha arra alkalma van. A püspök vezetése alatt álló egyesület évi jelentését — a Debreczeni Protestáns Lap — felsóhajtása alapján kíséri a budapesti protestáns lap a következő kommentárral:

A Páli Szt.-Vince egyesület Debreczenben. A Debreczeni Prot. Lap legutóbbi száma fájdalommal emlékezik meg arról a működésről, a melyet Debreczen kálvinista népe között a Páli Szent Vincze r. kath. jótékony egyesület folytat. Ez egyesületet Wolafka Nándor szervezte Debreczenben 1895-ben és 3 év alatt 151 református családott segélyezett. »Hogy ennek mi lesz az ára és a következménye — sohajt fel a nevezett lap — azt majd jövő mutatja meg. S így folytatja: »Talán mégis itt volna már az ideje, hogy komolyan foglalkozzunk a népes, nagy, de a maga nagyságában össze nem tartható debreczeni ref. egyház decentralizációjával! Bizony ideje volna: de gondolják meg Debreczenben azt is, hogy magának az egyháznak decentralizálásával, még ha keresztülvinnék is, az egyházi életet nem tehetik még virágzóvá és a veszendő lelkeket még nem menthetik meg. Az a decentralizáció csak akkor fog majd óhajtott eredményt létrehozni, — ha nemcsak abban fog állani, hogy több papot vagy káplánt fogunk beállítani, hanem ha összekötik azt a lelkek gondozásával, a szegények és esendők támogatásával a hiveknek a tevékeny egyházi életbe bevonásával, ifjusági és nőegyesületek alakításával, egyzóval a belső misszióval is. Ezek nélkül a decentralizáció csak üres forma marad, a melynek a kívánt eredm-

nye nem valószínű, hogy a mi mellett Wolafka csak úgy halászhat továbbra is, mint eddig cselekedte.

* **A „Petőfi Dalkör.”** f hó 14-én rendezett estél e alkalmával a hírlapokban nyugtázott felülfizetők sorából tévedésből — kimaradt Kacskovits Ivánné: 4 korona. — Fogadj a dalkör nevében a legmélyebb köszönetemet. — Nagy Ferencz a kör pénztárnoka.

* **Elek Gábor szemle uton.** B.-Böszörményi tudósítónk írja: A kik a bodai szüretéről e hó 16-án hazautazni akarván, a zeleméri kis állomásnál összegyülekeztek, álmélkodva nézték azt a sápadt, vézna alakot, aki mostanában igazán nagy hirre vergődött a neki tulajdonított betöréses lopásokért. A szemlén se látszó emberrel — a kit 3 csendőr kísért Bodáról, a hol szemle uton voltak, azt beszélék, hogy rövid idő alatt Böszörményben 3 helyen, Hódházon 5 helyen, Tégláson 1, Samsonban 1, M.-Percsen 7, H.-Pályiban 1, Kabán 1, Bagoson 1, Sárádon 2, Debreczenben és a Bodán 3 helyen, tehát 27 helyen követelt el betöréses lopás. — Nem látszik ki a szerencsétlen flótásból, hogy már 6 évet töltött a börtönben; mellette haladt, de meglánczolatlanul szeretője is, a ki szintén nagyon közönséges alak, minden kinyomata nélkül annak az ügyességnek, a melylye! Nagyváradon és Debreczenben a lopott holmin hamarosan tudadni szokott. Eleket a csendőrség Debreczenben a Tégláskertben fogta el, a vele egy házasságban élő hölgyet pedig ugyancsak Debreczenben a zsidóvásárban, a midőn épen árulgatott. Eleknél elfogatásakor két forgó pisztolyt és 70 töltényt találtak, a mi azt mutatja, hogy egy védtelen embernek nem lett volna tanácsos ezt az igénytelen frátert munkaközben megzavarni.

* **Egy vértanu levele.** A vértanuhaltalt Perényi Zsigmond bárónak a siralomházban írt három levelét közli a Vasárnapi Ujság. Az egyik levelet Pogány Józsefhez intézte Debreczenben. E levelet csak 1854 jun. 11-én juttatta a hatóság a czimzett kezébe. A level a következő:

Pogány József urnak Debreczenben.

Pesten, a siralomházból.
Október 23-án 1849.

Kedves Barátom!

Linquenda Tellus sine, sat. Ugy halok meg, mint Horátz tanitá. Most 10 óra és hatkor holnap nem élek. A sors adá, pedig lelkem tiszta; erre azonban a rendkívüli eseményekben számítani soha sem kell. — Fogadd tehát szives köszönetemet irántam és családom iránt bizonyított őszinte barátságodért és részvételért; áldjon meg a jobb sors nőddel, kedves Borcsám a l egyetemben! Hasztalan lett volna minden iparkodás; a fekete könyvben meg volt írva. Halálom módja nem becstelenség sem reám, sem reátok nézve, mert csupán politikai esemény. Hanem ime halálom előtt egy pár órával esdeklek előtied, pártold és gyámoltsad családomat ügyeiben, mert minden vagyonomat elvette az ítélet. Közleni fogja veled nézetemet, mert bizodalma a legnagyobb irántad és levelemben, — ha kezébe jut, — mennyire lehet a rövid idő alatt, mert három órát fogva irkálók, kifejtvének azokat. Sem sokat, sem keveset írni való időm nincsen már és csak még egyre kárlek. Irjál v a g y, — irass Szoboszlaj által Sombory volt barátomnak, hogy minek utána 5500 pengő forintot fizettem ki helyette a nagy interese-

ken kívül, most minek utána nőm, fiam s anyósom koldusbotra jutottak, vegye lelkere ha csak egy részében is, időnkint enyhíteni sorsát családombak pénz fizetése s tartozásának lerovásával. Szivesen bucsuzok Szoboszlajtól, Kisstől és Schwarztól — ez utóbbit nem meg fogja keresseni, nevében kérem legyen jó tanácsadója, s ezen nem normális állapotban részt vevő barátja ügyeiben. Isten veletek, s még egyszer áldjon a jobb sors, — s szeresetek még a siromban is, mint én a tul világba is szeretni foglak.
Sigmond.

* **Fejberugta a ló.** Nagy szerencsétlenség érte az éjjel Varga Mihály könyök-utcai kocsiat az istállóban. Varga már régóta szivbajban szenved. E baja az éjjel oly erővel lepte meg őt, hogy vergődésében leesett ágyáról és a lovak közé bukott, miközben az egyik ló fején megrugta őt. Reggel úgy találtak meg vérben fekvő az istállóban, a nélkül, hogy számot tudott volna adni arról, miként került le az ágyról és hogy mikor rugta őt a ló fejbe. Varga sebe nem veszélyes és így otthon gyógykezelik őt lakásán.

* **Örült leány.** Egy szegény szánalmas kinézésű, lerongyolott leányt vittek be ma az utcáról a II-ker rendőrséghez a rendőrök. Nem tudott semmiről felvilágosítást adni s minden összefüggés nélkül beszélt a kihallgató r. fogalmazó előtt. A szerencsétlen leány 20—22 éves lehet. — Kijelenté nyomozza a rendőrség.

* **Tolvaj cseléd.** Oláh Rózsa 15 éves cseléd ezeltől pár nappal gazdájától tiz trtot és egyéb értéktárgyakat elemelt. A rendőrség már rögtön keresésére indult a penzei megugrott virágszalnak, de csak ma sikerült elfogni, s Oláh Rózst szépen lecsuktak az őt megillető helyére. Ügyet pedig átteszik az ügyészséghez.

* **Elveszett** egy 2—3 éves, kávébarna színű vizsla vadászaton, a hegyesi tanyák közt. Megtalálója a Hatvan-u. 58 sz. házhoz vigye, hol illo jutalomban részesül.

* **A cs. és kir. debreczeni helyőrség** részére 1900 január 1-től decz. 31-éig szállítandó hus és fűszer neműek biztosítására 1899 december 1-én reggel 9 órakor a cs. és kir 39-ik gyalogezred laktanyájának (Pavilon laktanya) 92 sz. szobában ajánlati tárgyalás fog tartatni, melyre nézve az illetők figyelmét ez uton is felhívjuk. Az erre vonatkozó hirdetmények az u czákon ki vannak függesztve, felvilágosítás pedig a fenti helyiségben a cs. és k. helyőrségi elelmezési bizottságnál kapható, hol a feltétel füzetek is megtekinthetők.

* **Egy új antiseptikumot,** a mely különösen száj- és fog apolásra alkalmas, tartalmaz az olyan gyorsan kedveltségre szert tett »Kosmin«. Kitűnő hatása miatt valamennyi száj- és fogvizet tulszárnyalja, fertőtlenítő erejével, a mellett a fogakat egyáltalán nem támadja és különösen üdítő jó izzel bír. A berlini fogorvosok egyik gyűlésén Dr. Blume Berlin a Kosmin szájvizet rendkívülileg ajánlotta, más kitűnőségek is ezen találmányt korszakalkotónak jelzik.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül **dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.**

Színház.

La traviata. Szombaton este másodszer került színre Verdi hatalmas alkotása. Az előadás az elsőhöz hasonló magas színvonalon állott. A főbb szereplők közül B ö d i, K a r a c s, F e r e n c z y ekzcsláltak. Azt azonban rosszul esett látnunk, hogy ezt az cseményszámba menő szép előadást alig fél ház hallgatta végig. Bezzeg lett volna közönség a Goldstein Számira vagy egy ostoba operettre!

Vigéczek. Az e czimen ismert hűlyeség vonzott vasárnap délután nagy közönséget a színházba. Igen kérjük Komjáthy direktort a vasárnap délutáni darabok megválogatására. Elvégre talán az is volna a vasárnap délutáni előadások célja, hogy bizonyos izlést csináljanak, nem pedig a Vigéczk-féle korszakos butaságokkal jóelőre tönkretegyük a színházi közönség vasárnapi hányadának meg sem szerzett izlését. Különbben az eféle helyi s főképen heberizű darabok csak a fővárosi huszodrangu szinkörök repertoárjara valók.

Aranylakadalom. Rakosi-Beóthy szé p és hatasos alkalmi darabja már nem tudott felannyi közönséget sem színházba vonzani, mint délután a Vigéczek. Pedig az előadás igen jó volt. F a y Flóra és S z a c s v a y teljes ambícióval játszottak. S z i k l a y Krausz bácsija felülmulhatatlan, ugy szintén a R u b o s tót honvéde is. A hortobágyi jelenetben Perényi Margit enekeit gyönyörűen. Megismételtették, vége hossza nem volt a tapsnak. Azt hisszük, hogy a kisasszony, ki olyan hamar kedvence lett a mi közönségünknek is, népszínművekben is nagy sikert érne el. A toborzási jelenésben jól esett hallanunk a kis B á r d o s írma tiszta, kellemes hangját. Megérdemelné, hogy többször foglalkoztassák. Végül szeretűk volna, ha a darabba beillesztik az okt. 6-ki ünnepélyre készűt legújabb képet is.
a. e.

Komjáthyiné — Sarah Bernhardtrol. Kitűnő művésznök Komjáthyiné Závodszyk Teréz tegnap érkezett vissza Budapestről, hova a Magyar Színházban vendégszereplő Sarah Bernhardt megnézése végett utazott. Komjáthyiné két szerepébe nézte végig az isteni Sarah: A kaméris hölgyben és Toscaban. Egy munkatársunknak alkalma volt a mi kitűnő művésznökkel a nagy Sarahról beszélni. A művésznő a következőkben mondta el impresszióit a nagy francia tragica játékaról:

Az első impresszióm az volt, hogy Sarah B e r n h á r d t-nak csodálatosan sikerült az idő erejével dacozni, A színpadon fiatalnak, szinte leányosnak látszik, csak azok az udvariatlan látcsövek ne lennének, melyek már nemcsak sejtetik a ránczot.

A K a m é l i á s h ö l g y Margitját a Sarah legkomolyabb riválisától Duse-tól is láttam. Az összehasonlítás nagyon nehéz. Paradokszonnak látszik, de: Sarah művészből, Duse igazabb. Sarahnak minden szava mozdulata kiszámított, hatást nem téveszt Duse egészen az olasz verizmus papnője, ki a részleteket feláldozza az egység igazságáért. És talán S a r a h Bernhardt jobban megtud halni, mint Duse.

Meghalási jelenete felséges. Nincs benne a mi kamélias hölgyeink pathologiai ekzamenje, de van szív es igazság. Általában a mi színeszeink nagyon sokat tanulhatnak nemcsak S a r a h t ó l, de a francziáktól. Azok nem ostromolják a kulisszákat hamis pathoszukkal: tudnak beszélni. Ez pedig nagy művészet. Hamletjét nem láttam s őszintén szólva, ezt nem is sajnálom. Így teljes az illuzióm s az a hitem, hogy Sarah Bernhardt még mindig a nagy, az isteni, a felülmulhatlan.

Színházi műsor.

Hétfő, «A» bérletlen: Talmi herczegnő, Kedd, «B» bérletben: újdonságul először Tanquerai második felesége.

Szerdán «C» bérletben: Tanquerai második felesége.

Szerda d. u. Ingyenelőadásul a tanuló ifjuságnak Bánk-bán.

Csütörtökön «A» bérletben: Erdő szépe,

Pénteken «B» bérletben: Robinzonok és Parasztszücsület.

Szombaton «C» bérletben: Perényi Margit fellépte. Nebántsvirág.

Vasárnap délután Házibéke. Este: Sárga csikó.

Hol szeretett volna Csokonai meghalni.

Irta: **Eötvös Károly.**

Az Egyetértés tegnapi számában Eötvös Károly folytatja remek visszaemlékezéseit „Utazás a Balaton körül” czimmal.

Ebből vesszük ki a következő — Debreczen: közlekedésről érdeklő — részletet.

Egy-két év ide-oda s el fog telni az a száz esztendő, a mikor a kóbor lantos Csokonai Vitéz Mihály meghaligatta a visszhangot.

Somogyból ment vissza Debreczenbe. — Bizonyosan gyalog szerrel utazott. Kálvinista paptól kálvinista paphoz; parókiáról parókiára. Mint a peregrinus, vagy mint a szuplikációs diák. Áldott lelkű, jó falusi pap, de szívesen is látod te a magadhoz való vendéget. Ott fogod éjszakára, ott tartod egész napra; ha családi ünnep közelget, ott tartod egész napokon át.

Ha elmegy: megcókold, vissza jöttét ígertbe veszed, pogácsával tarisznyáját tele rakod, csikóbőrös kulacsát kiszaradni nem engeded. És ha kocsid, lovad van: a szomszéd paphoz át is randitod, sőt odaig egy jó szóra, egy ital borra el is kíséred. Debreczeni diák mennyit tud mondani a pápának, pápai a sarospatakinak. Mennyit tudnak együtt dalolni. Mennyit tudják a németet szidni! Mennyire el tudnak dicsekszeni tudós professzoraikkal. A miénk híresebb! De bizony híresebb a miénk!

A tihanyi réven ment át Csokonai. Süvegjét, rövid dolmányát, kordován csizmáját, görögös botját, kék tarisznyáját bizonyára nem bámulta meg a revész ott a szántódi oldalán. Azt látta, hogy nem vándorló legény, nincs vele szerszáma. Nem is kucseber, nem is bakbár, nem is német, nem is tót. De sőt inkább igen is jóra való magyar ember, aki úgy beszél, mintha a Tisza mellékéről jött volna. Tetszik neki ez a beszéd szörnyen, de azért a kétgaras révpénzt elfogadja tőle, minthogy a törvény és a jó rend így hozza magával.

Akkor még Tihanynak Somogy felé néző homlokán bozontos fűtőkben állt a sűrű erdő. A kanyargó út föl a magasba nem szőlőkön, hanem erdőn ment keresztül. S a falutól nyugatra eső hegyeket is s a hegyi tavak partjait eddő koszoruzta. Oda is elment Csokonai.

Árva szíve elkívánczolt oda is. S a hol legárnyékosabb volt az erdő: ott jutott eszébe kegyetlen Lillája keserű szerelme, edes halála s örök dicsősége. Bánatos ábrándjai el nem eresztették onnan, s ott lepte meg őt a hold halavány fénye is.

Minő dal az, amely ott csendült meg az ő nagy lelkében!

— Oh Tihanynak riadó leánya Szállj ki szent hegyed közzül. Im kit a sors eddig annyit hánya: Partod ellenében ül. — Itt a halvány holdnak fényén — Jajgat és sir elpusztult reményén Egy magános árva szív!

— Mig azok, kik but-bajt nem szenvednek: A boldogság karjain vigadoznak a kies Fürednek Kulfőjén es partjain: Addig én itt sirva sírok!

— Itt halok meg! E sötét erdőben. — A szomszéd pór eltemet, Majd talán a boldo-

gabb időben — Föllelik sirhelyemet. S a mely fának sátorában Áll együgyű sirhalmom magában: Szent lesz tisztelt hamvamért!

Oh nagy költő, isteneknek bátor szószólója, te nem jöhettél vissza többé a tihanyi sötét erdőbe, hogy együgyű sirhalmoddal dagdaga tedd annak földet. De sirhalmod azért mégis szent s hamvaitat igaz szívvel tiszteljük. Igaz, hogy csónka e mi tisztelőtünk. Emlekedet, lelked lángolását, buzdító szavad bölcsességét, igaz magyar életed nyomdokait nem követjük elegendő. S még egy emléklap se mutatja Tihany bérézen azt a helyet, hol Lilladat utoljára megsirattad s hamvainak örök pihenő helyét megjelölted.

Gyümölcsünk gyümölcsözése.

— Kertészeti kiállítás. —

Irta: **Gondy Károly.**

A virág gyenge, vele gyengéden kell bánni, ha gyümölcsöt várjuk. A virág: a remény; a gyümölcs: nyereség. A virág rendszeren ajándékba megyen, ő az első szószóló erelmünknek, a néma gyermeknek még nem magyarázzák felre a szavát; egyedüli ajándék, mit hajadon utógondolat nélkül elfogadhat. Visszautasítani a hervadó bököt, illetlen; pedig alapjában sok érdeke, számítás fűződik a csokorhoz, kivált ha kerülete olyan mintegy malomkerék... egy szálból lehet még nagy bonyodalom, lehet urodalom. A virág a szikra, miből a nagy tűz támad. Jókai is most írja a „házaság történetét”, mikor szelleme raké-tája utoljára pukkan.

A gyümölcs irányában nem vagyunk oly udvariasak, mert ha a föld közvetlen nyújtott táplálékában csalatkozunk, akkor nagy a baj; hisz az éhínség a forradalom kuforrása!

Az első almától is mily baj háramlott az összes emberiségre! Hát most annyi alma és Éva mellett hogy is álljon fenn csak egy percze is a házi béke?! Azóta teljesen megingott az Isten ítélőszéke. Hála az égnek! most már lisztet is örölnek... most már egyre lisztelünk, hogy csorbát ne szenvedjen drága becsületünk.

Mindennek a gyümölcsét, kamatját lesik; a kereskedés nem hízlekedés. Kinek több hull az ölébe, az néz mások fölébe. A föld, úgy mint a hitelintézete, a beléje vetett tőke-mag busas kamatját. A takarékpénztárak is a „mészet” és a betevők az edes k é s z e t. Gyümölcsözés! a fő motto, de a valódi gyümölcs (edula) körül már kevés az érdeklődés; a gyümölcsösnek régen lefujtak. Gyümölcs-faink a szőlő kert kegyelmén élőködnek; itt-ott elvéve élnek le szomorú napjait; szőlőben van minden reményünk és az is uri passzióból műveltetjük. A gyümölcsnek az lenne az egyenes használata, ha sok és olcsó volna belőle, mert így nemcsak a szegény munkás olcsón táplálkozik, de az exportra is — mint régen — volna szép kilátás.

De mi már nem exportalunk, sem exportálunk, csak lamentálunk. Könnyebb is másánézként a sopronyi sváb leányoktól beszerezni. Mi csak annyit termelünk, hogy csak éppen kiáthasunk, de nem a piacon, mert ott ugyan nem kapnánk „dicséret” oklevelet sem...

A veres bugyellárist csak a dohány tölti; ezt szeretjük mi itt a sik rónán termesztetni. Ehhez nem kell tudomány, csak engedély, néha tekintély s a többi magától jön. Mily szép is a dohánytermelési kísérletezés! mért is feszítetők kerekszetre a gyümölcsfát, elég ha szegre akasztottuk Pomónát? A nebulok meg az inasok sem kapnak többé gyümölcsöt, hogy is vesse télen 5 krért almát, ha egyáron kap ketannyi drámát?

Még a hatvanas évek végén, midőn a mi kertészeti egyletünk alakult, volt a kaszinóban gyümölcskiállítás. Milyen tekintélyes

pomologusok gyűltek itt össze? Ki ne emlékeznék a kec keméti Groszmanék, Giróku-tiékra? Akkor is Kecskemét kitett magáért, mint most, de Kerekes gyümölcse kiváltkép feltűnt.

Kecskemétnek a Pomologia minden tudománya. Az almafa a tudás fája; igazi Alma a naterje; a kenyérfája... Isten óvja a korai fagyástól a várózt! Kecskemét a természettől szabadult királyi gyümölcs város; ő szállítja a legtöbb gyümölcsöt a fővárosba, de felszabadulása még a titott gyümölcsre is kiterjed: a főváros ex-lex babáit viszont ott hordoztatja; igazi a n g y a l f ö l d.

Államgazdászati szempontból nem lehet kellőleg elismeréssel adózunk a kormánynak azon bölcs intézkedéséért, hogy Kecskeméten a rengeteg gyümölcs értékesítésére „gyümölcs értékesítésére” „gyümölcsfeldolgozó” termet nyitott. özv. Etsy (hogy nem Edessy) Vilmosné vezetése alatt valóban szép tisztított gyümölcsöt állított ki az intézet.

A hol annyi a gyümölcs, ott a pálinka is híres mint Hacker Antal baracklikörje. Mit is kezdene a sok jó gyümölcsessel, ha nincsen kivitele annak idejében?

Franciaországnak a cukrozott gyümölcs évente 70 millió frankot jövedelmez, mint nálunk a dohány. Meennyivel nemesebb foglalkozás a kandirozás, mint a nikotinozás! Mit ér nekünk az orsz. egészségügyi Tanács, ha méhében mérget hord: dohánynyal és pálinkával orvosolja az ország baját?... Mit a kormány hosszú disputa után a népis-kolok szegény gyermekeire költ, azt a szűfő által fogyasztott mérge árán busásan visszakapja. De még ezen kormányilag engedélyezett, éjjel-nappal arusított mérgek hogy drágulnak?...

Itt az ideje, hogy nálunk is a párizsiak mintájára „dohány mértékletességi egylet” alakuljon. Ezen humánus egylet most levélben üdvözölte Melenik tropicus fejedelmet, a miért a dohányzást egész országában megtiltotta, nem hogy monopolizálna. Hát a pálinkára nem férne e mértékletességi ajánlat? — Erre próbálkozson Széll Kálmán! Talan okosabb is volna, mint a sok ingyenes elmebajósokkal az Angyalföldet elarasztni... Nem imádkozzuk le e vétkes mulasztásunkat az új kápolnában!... Tiszta érett gyümölcsöt a szegény népnek, befőttest és cukrozott gyümölcsöt tőlre a kisdedeknek!! A magunk fogyasztására nincsen szükség a cifra ellet-tirozásra, a hogy azt a francia az exportra előkészíti. Bizony a luxus-papír ipara nálunk még terra incognita, a mihez még nem könyitünk.

A cifra dobozokon kívül vegyük csak a csipkézett szent képeket, melyektől imakönyveink duzzadnak. Mennyi földi manánk hull másfelé az égi mannakért?

Fe séges látvány volt a kiállításon a befőttestek chromaticai színkálaja! Üveg koporsóban zárva a kisdedek, még a nagyodok edes álma! Van-e nemesebb foglalkozás mint a cukrászat? A báiba, esküvőre, estélyekre, keresztlőbe a cukrász ki-ér; ő még a legédesebb csókot cukorporral behint. Tiszta kristály fehér szicéről nem látjátok, mily ártalmatlan lilomszűzes a cukor?!

A házi asszonyt is főképp a szép befőttesteiért dicsérik. A gyermekeknek is mennyivel edesebb az anya, ha a befőttest tálból az ezüst kanál kandikál?!

Ilyenkor bírálja felül a gyermek a mostohát... egy piros boggyóval kevesebb és a gyermek kiengesztelhetlen egész életére: a kis bohó a piros boggyóban a szívet látta. Nem csak nagy urakkal, de a kicsiny gyermekekkel sem jó egy tálból cseresznyézni.

Anyák, edes anyák! a ti érdemetek legyen továbbra is, ha virit a sok gyümölcsfa; nem bűnjel többé a földön a tiltott fa. Ha eredendő bűnben születünk, a ti feladatotok az edes bünt palástolni, ha nem nevelni... mi pomologusok pedig mindenben hiven követünk.

Visszatérés a mezei munkához.

Egy fiatal, a tizenhatedik évéhez közeledő leány egészsége olyan, mint a fejlődni kezdő virág, a mely olyan érzékeny, hogy a szél legkisebb érintésére lehull és csak a meleg nap-sugár életeti. Így a fiatal leánynak, e ki valamely esemény következtében elgyöngült, vérszegény lett és erejéből vesztett, hogy újra éljen, hatalmas regenerátorra van szüksége, a mely nála a napsugarat helyettesíti. Ez az erősítő szer kell, hogy visszaadja az erőt és a friss arczzint, el kell oszlatnia a főfájást, a mely szenvedést okoz, elő kell segítenie az emésztést, lohasztania kell a heves fájdalmakat és elő kell segítenie azt, hogy az éjjelek nyugodtan és a napokkal szenvedés nélkül teljenek el. Azok, akiknek ilyen szerre szükségük van, teljes gyógyulást fognak találni a Pink-pilulák használatával, a vér legjobb helyreállításával és az idegek megerősítőjével. Csudálatos eredményeket értek el ezzel a pilulával a vérszegénységnél, sárgaságnál, idegességnél és az általános gyöngeségnél, a mely oly gyakori a fiatal leányoknál és ifjaknál, a kiknél a fejlődés tulságos gyorsan történt. Bordas Margit kisasszony Candillacból (Lalinde. Dordogne) tizenhétéves kora óta sokat szenvedett, ma huszonhárom éves és a Pink-piluláknak köszönheti, hogy egészsége, a mely öt éven keresztül borzasztóan meg volt támadva, annyira helyreállt, hogy újra hozzáfoghatott megszokott mezei munkájához, a melyet kénytelen volt éveken át abban hagyni.

— Éveken át — írja leveleiben — minden testrészemben iszonyuan szenvedtem, főfájás, szurás és sok mindenféle betegség annyira hatalmába kerített, hogy sem aludni, sem enni nem tudtam. Oly gyöngye voltam, hogy lábam megtámadta a szolgálatot. Bármit kíséreltem is meg, nem erősödtem és csakis a Pink-pilulák alkalmazásával láttam egészséget teljesen visszatérni. Most már régóta megkezdhetem újra mezei munkámat, melyet minden megerősítés nélkül elvégeztem. Sőt erőmet gyarapodni érzem.

Ez a levél bizonyítéka a Pink-pilulák hatásának és bátorításul szolgálhat azoknál, kik a pilulával még nem tettek próbát. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógy-szerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerárban, **Budapest, Király-utca 12.**

IRODALOM.

Vértési Arnold. Kadocsa Ákos. A magyar elbeszélő régi irodalomnak érdemes munkása Vértési. Nagy érdemei közül való az, hogy míg elbeszélőnk legtöbbje idegenbe megy tárgyért, formáért, ő az egész munkásságával a magyar társas életet igyekezett népszerűsíteni. Igen, népszerűsíteni, mert Vértési elbeszélő munkáiból fajnak némes vonásait tanuljuk ismerni, szeretni, míg bibáiban is. Leikes tolla most is a pusztuló gentryhez vezet, melynek egyik krakterisztikus alakját ismerjük meg regénye hőisében, Kadocsa Ákosban. A büszke főúr egyetlen fia megszereti a falusi doktor szépséges leányát, de szenvedélye végzetessé lesz családjára is, magára is. Ennek a szenvedélynek rendkívül érdekes lélektani képe vonul el előttünk, tarkázza a vidéki uri osztály egynéhány kitűnően rajzolt alakjával. Külön kell megdicsérnünk Vértési kedves elbeszélő prózáját, Neogródy Antal igen csinos rajzokat készített a Franklin Társulat nyomdájából kiküldött díszes kiállítású könyvhöz. Ára 1 frt és kapható minden könyvkereskedésben.

Történelmi Könyvtár. A történelem népszerűsítésének egyik régi hathatós eszköze a Franklin-Társulat Történelmi Könyvtára. Felöleli a hazai történet és a világtörténet gazdag kincstárát jellemzőn megválogatva kimagaslóbb alakjait és eseményeit, melyekben nemzetek és korok képe tükröződik. Ime előttünk fekszik ujonnan megjelent két füzet. Mind a kettő Gaal Mózes-től való, a magyar ifjuság legjobb elbeszélőjétől. Az egyikben Petőfi Sándor életét (88 számú) beszéli mindenkinek érthető módon; a másikban Cortez Hernando hódító útját Mexikóba (86 számú), az ujkori történelem e nevezetes eseményét Eleven, szingarda képeiben gyönyörűsége fog telni mindenkinek, a ki e füzetek megszerzi magának. Mindenkiben számos kép is van. A Történelmi Könyvtár egy-egy füzeté 40 krért minden könyvkereskedésben kapható.

CSARNOK.

Miről regél a malom ?

Regény.
Sudermannról. (12.)
Folytatás.

Nevetett egyet, majd folytatta:
— De szükségünk is van rá, mert tudod még hárman vannak otthon, s azokat mind persze etetni, és öltöztetni kell, most — miután ott nem vagyok, cselédet is kell tartani.

— Nővéred nincsen?
Az asszony fejét rázza, majd hirtelen kitör nagy nevetésben.

— Botrány! Nincs egy sem, a kit te elvehetnél!

János nevet és azt mondja:
— Asszonyra most nem volna szükségem.

— Hát mire?
— Egy nővére.

— No az itt van, s avval felugrik, oda-lép sógorához, aztán pedig mintha szégyelné élenkségét, pirultan leereszkedik a gyepadra.
— Igen, te voltál? — kérdi fénylő szemekkel János.

— Miért nem, egy sógorné, fél nővér — és — mialatt János tetőtől talpig megnézegeti — hozzá teszi: azt hiszem ilyen testvéreddel nagyon könnyen kitudnék jönni.

— Őt lab és tíz hüvelyk — gárda-uhlá-nus voltam — elég ez?
— Meg jó játszótárs is lehetne belőled!
— Szükséged volna egyre?

A nő felsóhajt:
— Ah, nagy szükségem volna! Olyan csendes, olyan komoly itt minden. Nincs senki, a kivel fogósdizni lehetne, mint otthon a testvéreimmel. Már sokszor voltam úgy, hogy galléron kapok egy molnár legényt, de azt tiltja a méltóság és a tekintély.

— Arra most itt vagyok én:
— Nagy reményeket is táplálok irántad.
— Hát kapj engem galléron!
— Nagyon lisztés vagy.
— Te is jó molnárné léttél, a ki fél a lisztől!

— Hadd csak, — mondja az asszony — próbára teszem én meg a te játszó kedvedet.

És a mikor este megint kinn ülnek a tornác homályában, János lesüllyeszté fejét a futó szőlőlevél falába s testvére némán almodoz, János egy gömbölyű felismerhetetlen valamit érez homlokához ütödni.

„Cserebogár lehetett, — gondolja magában, de a támadás még kétszer háromszor megismétlődik.

Erre kissé bosszankodva a Trudera néz, a ki, mintha ő volna maga az ártatlanság, egyre döngicséli a »Ha künn leszek a temetőben« dallamot s a mellett észrevétlenül kenyérgalacsinokat gyur, melyek lövegek-ként szolgálnak.

János majdnem nevetésbe ful, letép a szőlőindáról egy szemet, mely a tavalyi termésből száradtan megmaradt és a mikor az asszony egy új bombát felé repít, feleletül ő is orra hegyére hajítja.

Az asszony összerenzen, durczásan néz rá egy pillanatra és a mikor azután legkomo-lyabb szeszal áthajol hozzá, nagy kaczagas-ban tör ki.

— Mi az megint? — riad fel Márton gondolataiból.

— Kiállotta a próbát! — nevet az asszony s férje nyakába omlik.

— Micsoda próbát?

— Ha megmondom, megint dörmögni fogsz, azért hallgatok inkább.

Márton kérdőleg néz öcsésére.

— Ah semmi, — mondja az zavarodott nevetéssel — gyermekség az egész. — Mi — mi bombáztunk egymásra.

— Jól van, — gyermekek! bombázzatok egymást, — szól Márton — és aztán tovább fújja a füstöt. János szegyenli magát, Trude pedig hamis, kihívó pillantással néz játszó társára.

— Buksi! — így hívja Felshammer Márton a feleségét . . .

Ez időtől vége van egyszer s mindenkorra a békés, nyugodt esti óráknak, melyeket Márton úgy szeretett.

A kert csendes ösvényén dalolás és kaczagás járja, a gyepes téren fogósdizó alakok futkároznak sebesen, mint a forgószél, tréfálnak, incselkednek, szabadon érzéskik a kutyákat, vadásznak velük idegen macskákra, melyek a malom udvarán szerelmi légyottokat tartanak, játszanak bujócskát szőcaboglya mögött, a kerítés aljában.

Márton atyai józággal engedi meg a házát. Alapjában jobban szeretné, ha a régi csend volna otthon, de mikor oly boldog most mind a kettő, szemek villognak, arcuk éz, vétek volna eltüntetni őket a játéktól. Hiszen még gyermekek!

Foly. köv

Szőnyegek,
Linoleum, viasszos vásznak,
Butorszövetek,
Gyapju és csipke függönyök,
Ágy és asztalterítők,
Flanel takarók,
 nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégnél
Debreczen.

380 v. k. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. jbiróságának V. 198/2. 1899 P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Werbovsky Izidor debreczeni lakos részére Végh Imre b.-sarándi lakostól 150 frt. tőke, ennek 1899 évi július hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 53 frt 25 kr. perköltség erejéig 1899 évi szeptember hó 1-én bíróság lefoglalt és 422 frt 50 kr-ra becsült termények stb. ingóságok **1899 évi október hó 31-én d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és B.-Sarándon alperes lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Derecskén, 1899. évi okt. hó 4-én.

Oláh Géza

bírói kiküldött.

Gyapju-áru maradék gyári raktár

B. PACHNER

in Köninghof a. E./i. B.

szállít velost 11-14, Velourt 18-23, cotton és mollinost 10-14, öper-satint 14-22 méterenkint. Szoknya, kötő, kendő, zephir, kanavász nyomtatott és fonott legújabb minták, legjobb minőség eredeti gyári árak mellett, csakis utánvétellel.

363/1899 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. járásbírósnak V. 212/2 1899 P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a derecskei takarékpénztár részvénytársaság részére Vég Gábor, Vég Imre és neje b. sárándi lakosoktól 1100 frt tőke, ennek 1899 évi július hó 26 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 80 frt 90 kr perköltség erejéig 1899 évi Aug. hó 21. biróilag lefoglalt és 1992 frt 52 kr-ra becsült termények, lovak, gazdasági eszközök stb. ingóságok **1899 évi November hó 4-én d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és B.-Sárándon alperesek lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsaron alól is el fognak adatni.

Derecskén 1899 évi okt. hó 5-én.

Oláh Géza,
birói kiküldött.

384/1899. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. bíróságnak V. 298/2 1899. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a derecskei takarékpénztár részvénytársaság részére Vég Gábor, Vég Imre és neje b. sárándi lakosoktól 180 frt tőke, ennek 1899. évi aug. hó 2-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 53 frt 15 kr. perköltség erejéig 1899. évi szeptember hó 5-én biróilag lefoglalt és 1992 frt. 50 kr-ra becsült termények, és gazdasági eszközök stb. ingóságok **1899. évi november hó 4-én délután 3 órakor** kezdetét veendő és B.-Sárándon alperesek lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsaron alól is fognak adatni.

Derecskén, 1899. évi okt. hó 5-én

Oláh Géza
birói kiküldött.

Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle
nődivat, vászon és rövid-áru üzletet
megvettem és a mai naptól a **gyári árnál is olcsóbban árusítom el.**

Tisztelettel
Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Egy kereskedelmi akadémiát végzett ifju, ki magyarul levelez és a könyvelésben teljesen jártas, felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

MIHALOVITS-féle

HARMAT-CRÉME.

Arcszépítő kenőcs.

A HARMAT-CRÉME a legjobb arcszépítő és kézbőrápoló kenőcs, mely üdve' puhává, f-horré teszi az arcz bőrt.

A HARMAT-CRÉME sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatásu.

A HARMAT-CRÉME nappal is használható, miután nem zsiros s a poudert kitűnően állja.

A HARMAT-CRÉME nem teszi fényessé az arczot s fehéríti a bőrt.

A HARMAT-CRÉME kiváló jó mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőratkák) elmulasztására, napégette s szelkifujta arcznal s kéznél.

A HARMAT-CRÉME teljesen zsirtalan, habszerű, jóillatu arczkenőcs, egy tégelynek ára egy korona.

A HARMAT SZAPPAN, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr.

Főraktár a készítő Mihalovits I. gyógyszerésznél
DEBRECZENBEN.

Női- és gyermek felöltők nagyraktára.

Női ruhák saját műhelyemben legizlésebben készíttetnek.

A „Kék Csillag“ áruház

az őszi idényre a következő árakat jegyzi:

Női ruhaszövetek	12 krtól	4 frtig
Női posztók	25 krtól	2.50-ig
Pongis selymek	40 krtól	1.50-ig
Merveilleux (sima)	1 frt	10 kr.
Taffet glacé	1 frt	38 kr.
Fekete selymek	nagyválasztékban.	
Spárga szőnyegek	18 krtól	
Brüssel	98 krtól	
Tapestry	1 frt	20 kr.
Nyírott	1 frt	90 kr.
Szobaszőnyegek	2 frt	35 krtól 10 frtig.

Szolid és pontos kiszolgálás.

A „Kék Csillag“

női divat,

vászon, fehérnemű és szőnyeg

áruház

Főpiacz, Kistemplom-nal szemben.

Az elismert

legjutányosabb bevásárlási forrás.

A családoknak valósággal nélkülözhetlen.

Szabott árak.

A „Kék Csillag“

a gyapju és selyem folytonos ár-emelkedését nem használja ki, sőt a régi olcsó árakban árusít, mit azért tehetünk, mert óriási tömeg árukat vettünk meg a régi árakban a külföldi piacokon.

Férfi gallérok	darabja	12 kr.
Kézeloők	párja	25 kr.
Ingek (fehér)	1 frttól	fejebb.
„ szines	50 krtól	fejebb.

Szolid pontos kiszolgálásért kezeskedünk tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai